

۲۰۸۴۷۸۹

سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی
مرکز مطالعات راهبردی و روابط فرسنگی

درآمدی بر «عکاسی» در ایران

(مدخل‌های برگزیده از طرح دهمین ماه ایران)

WWW.KOTAB.IR

درآمدی بر «عکاسی» در ایران (مدخل‌های برگزیده از طرح دانشنامه ایران)
[تهیه‌کننده مرکز مطالعات راهبردی روابط فرهنگی سازمان فرهنگ و ارتباطات
اسلامی]؛ زیر نظر محمدرضا طهماسب‌پور.

تهران: موسسه فرهنگی هنری و انتشارات بین‌المللی الهدی، ۱۳۹۸.
۱۲۴ ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۳۹-۷۷۹-۰

فیبا

کتاب حاضر برگزیده از «طرح دانشنامه ایران» است.
طرح دانشنامه ایران.

عکاسی -- ایران -- تاریخ

Photography -- Iran -- History

عکاسان -- ایران -- سرگذشتنامه

Photographers -- Iran -- Biography

طهماسب‌پور، محمدرضا، ۱۳۴۵ -

سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، مرکز مطالعات راهبردی روابط فرهنگی

TR1۰۷

۷۷۰/۹۵۵

۶۰۵۰۵۴۷

عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

وضعیت فهرست نویسی

یادداشت

عنوان دیگر

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

شناسه افزوده

شناسه افزوده

رده بندی کنگره

رده بندی دیویی

شماره کتابشناسی ملی

درآمدی بر «عکاسی» در ایران (مدخل‌های برگزیده از طرح دانشنامه ایران)

زیر نظر: محمدرضا طهماسب‌پور

طراح: سیدابان نوری نجفی

ناشر: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات بین‌المللی الهدی

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۳۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۳۹-۷۷۹-۰

نشانی: تهران، بزرگراه رسالت، مقابل مصلی، مجتمع

امام خمینی^(ع)، ساختمان ۱۴

صندوق پستی: ۳۵۱۶ - ۱۵۸۱۵

تلفن: ۸۸۱۵۳۳۳۸ - ۸۸۱۵۳۳۹۵ - ۰۲۱

فکس: ۸۸۸۴۹۲۷۹ - ۰۲۱

رایانامه: Cultural@icro.ir

کلیه حقوق این اثر متعلق به مرکز مطالعات راهبردی روابط
فرهنگی است.

مطالب این کتاب، نظرات پدیدآورنده اثر است و لزوماً نظر مرکز
مطالعات راهبردی روابط فرهنگی به شمار نمی‌آید.

مرکز مطالعات راهبردی روابط فرهنگی

سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

Center for Strategic Studies in Cultural Relations

Islamic Culture and Relations Organization

Tel: +98 21 88153338

www.motaleaat.ir

مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشارات بین‌المللی الهدی

Alhoda International, Cultural, Artistic and

Publishing Institution

دارالهدی الثقافية والفنية للنشر الدولي

Tehran - Postal Code: 14158-93917

www.alhoda.ir

Tel: +98 21 88895003 - 88934303

فهرست مطالب

۴۴	تکمیل قلم	۵	مقدمه
۴۵	تهامی	۹	ابوالقاسم زرری
۴۶	جزایری	۱۰	اتحادیه عکاسان تهران
۴۷	جلیل الدوله قاجار	۱۲	اروانه
۴۸	چراغ منیزیوم	۱۳	اسباب عکس
۴۹	چهره‌نگار، میرزا حبیب‌الله	۱۴	افتخار
۵۰	چهره‌نگار، حسن	۱۶	اگونومی
۵۱	حسنت‌الممالک	۱۸	انجمن سینمای جوانان ایران
۵۳	خادم، علی	۲۰	انجمن عکاسی آبادان
۵۵	خادمه محمد جعفر	۲۲	آقایانس
۵۶	ذکاء	۲۳	آقا رضا عکاسباشی
۵۸	رتوش	۲۶	آلبوم خانه
۶۰	رسالات عکاسی	۲۸	بارون واهان ترپانچیان
۶۴	رنگ‌آمیزی عکس	۳۰	بهروزان
۶۶	سوریوگین	۳۱	پاپازیان
۶۸	عباسعلی بیک	۳۲	پاتگرهانیان
۶۹	عبدالباقی همدانی	۳۴	پاکزاد
۷۰	عزت ملک خانم	۳۶	پرده دورهما
۷۱	عکاسان ارمنی	۳۸	پروین
۷۴	عکاسان ایران، نشریه	۳۹	پز
۷۵	عکاسان دوره‌گرد	۴۰	تاریخ عکاسی و عکاسان پیشگام در ایران
۷۶	عکاسان زن	۴۱	تصویر
۷۹	عکاسباشی	۴۲	تکچهره

۸۱	عکاسخانه دارالفنون
۸۳	عکاسی، رشته
۸۵	عکاسخانه عمومی
۸۷	عکاسخانه همایونی
۸۹	عکاسخانه
۹۱	عکاسی
۹۵	عکاسی کاربردی
۹۷	عکاسی هنری
۹۹	عکس، عکله
۱۰۱	عکاسخانه شهر
۱۰۲	علی خان، حاکم
۱۰۴	فهرست آلبوم ای کتایانه سلطنتی
۱۰۶	قاجار، عبدالله
۱۰۸	کارت پستال
۱۱	کارت کابینه
۱۱۱	گنجینه عکس‌های ایران
۱۱۱	ماشاءالله خان فتوگرافی
۱۱۳	محمدجعفر میرزا قاجار
۱۱۴	محمدحسن قاجار
۱۱۵	مصور رحمانی
۱۱۶	ملک قاسم میرزا
۱۱۸	منوچهر خان عکاس
۱۱۹	میرسیدعلی خان
۱۲۱	میرزا ابراهیم عکاسباشی
۱۲۳	میرزا احمد عکاسباشی
۱۲۵	میرزا حسن عکاسباشی
۱۲۷	میرزا حسنعلی عکاس
۱۲۹	ناصرالدین شاه عکاس
۱۳۰	ناصرالدین شاه قاجار
۱۳۲	یوسف خان عکاسباشی

مقدمه

فرهنگ و تمدن ایران با اینکه خود طی اعصار مختلف، پیش از اسلام تا دوران اسلامی، یکی از تأثیرگذارترین فرهنگ‌ها در جهان بوده و از این رو، همواره مورد توجه شرق‌شناسان و ایران‌شناسان بوده است، که سال‌ها در بسیاری از زندگی خود را صرف بررسی و مطالعه تاریخ، فلسفه، ادبیات، عرفان، هنر و ... این مرز و بوم کرده و از این رهگذر گوشه‌هایی از عظمت فرهنگ و تمدن ایران را در برابر دیدگان عالمیان قرار داده‌اند.

هر چند در سده‌های گذشته محققان و پژوهشگران داخلی نقش کمتری در اینگونه مطالعات داشته‌اند، اما، امروزه تعداد قابل توجهی از آنان سبندان و محققان داخلی در مؤسسات مطالعاتی، انجمن‌های علمی و مراکز پژوهشی به‌تغول به فعالیت در این‌باره می‌باشند.

سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی؛ نیز از سال‌های گذشته درصدد برآمد تا در قالب طرحی پژوهشی با عنوان «دانشنامه ایران» زمینه‌ای را فراهم سازد و دانش‌ها، معارف، نقاط درخشان و جلوه‌های گوناگون ایران را از دوره باستان تا امروز در اختیار طیف‌های گوناگون مخاطبان خارج از کشور از جمله ایرانیان؛ به‌ویژه نسل سوم ایرانیان خارج از کشور، که از سرزمین و فرهنگ مادری دور افتاده‌اند و شکاف و گسستی فرهنگی میان آنان و ایران پدید آمده است، ایران‌شناسان و دانشجویان خارجی رشته‌های زبان و ادب فارسی، خبرنگاران، پژوهشگران و خارجیان علاقه‌مند به تاریخ، فرهنگ و تمدن ایران قرار دهد.

بر این اساس، جمعی از محققان و صاحب‌نظران مطالعات ایرانی و مراکز مسئول در تالیف دائرةالمعارف‌ها گرد هم آمدند که در میان آنان فرهیختگان ارزشمندی چون آقایان دکتر فتح‌الله مجتبابی، دکتر سیدمصطفی محقق داماد، دکتر علی بلوکباشی، دکتر ناصر تکمیل همایون، دکتر احمد پاکتچی، حسن انوشه و... حضور داشتند.

پس از برگزاری جلسات متعدد علمی و مشورتی طرح «دانشنامه ایران» بنیان نهاده شد و گروه‌های دانشنامه با موضوعات ادبیات، ادیان، مذاهب و فرق، ارتباطات، اقتصاد، پیشه و پیشه‌وران، پوشاک، تاریخ و باستان‌شناسی، تئاتر، جغرافیا، خوراک، زبان‌شناسی، سینما، عرفان، فلسفه و کلام، عکاسی، علوم اسلامی و حقوق فقهی، علوم سیاسی، علوم و فنون، مردم‌شناسی، مطبوعات، معماری و شهرسازی، موسیقی، نقاشی و ورزش، آغان به‌کار بردند.

برای هر مجموعه نیز از اساتید صاحب‌نام، مدیریت علمی تألیف مدخل‌های منتخب را به یاری چندین از یاران زبده و با پیروی از شیوه‌نامه علمی و رسم‌الخط واحد عهده‌دار شد.

اگرچه، بخش عمده‌ای از مدخل‌های «دانشنامه ایران» در سال‌های گذشته تألیف و آماده شد؛ اما، تکمیل طرح با فراز و نشیب‌هایی مواجه گردید. بر این اساس، تصمیم گرفته شد تا موضوعات اتمام یافته در هفت پژهش به‌صورت آزمایشی و محدود در قالب مجموعه‌های جداگانه تحت عنوان *درآمدی بر ایران (مدخل‌های برگزیده از طرح دانشنامه ایران)* در اختیار گروهی از مسئولان فرهنگی و صاحب‌نظران این حوزه قرار گیرد، تا برای تکمیل طرح چاره‌اندیشی شود.

در حال حاضر از میان کلیه گروه‌ها؛ موضوعات ادبیات، ادیان، مذاهب و فرق، ارتباطات، پوشاک، تاریخ و باستان‌شناسی، جغرافیا، زبان‌شناسی، عکاسی، علوم و فنون و مطبوعات در اختیار علاقه‌مندان قرار خواهد گرفت.

هر چند متون ارائه شده دارای اشکالات و ایراستاری است که بر این مرکز پوشیده نیست، اما، آگاهی از اطلاعات ارزشمند هر موضوع برای خواننده کتاب مفید خواهد بود.

لازم به ذکر است، آمار ارائه شده در برخی موضوعات چون جغرافیا و یا زبان‌شناسی متعلق به زمان نگارش مقالات می‌باشد که در آینده ویرایش و اصلاح خواهند شد. در خاتمه، جا دارد تا از بنیان پروژه دانشنامه و مطالعات ایران‌شناسی؛ مدیر توانمند

و پژوهشگر لایق سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، مرحوم دکتر کیومرث امیری، که همواره در پی علم و سربلندی ایران اسلامی تلاش نمود و برای به ثمر نشستن دانشنامه ایران از هیچ کمکی دریغ نکرد، یاد نمود. همچنین، مرکز مطالعات بر خود لازم می‌داند تا از زحمات مدیر علمی دانشنامه ایران، دکتر علی بلوکباشی، که در تمامی مراحل همراه مجموعه بودند، سپاسگزاری نماید.

مرکز مطالعات راهبردی روابط فرهنگی

www.ketab.ir